

مشخصات کلی درس:

دانشکده: علوم پزشکی بروجرد	گروه آموزشی: پرستاری	مقطع و رشته‌ی تحصیلی: کارشناسی
نام درس: اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه‌ای	تعداد واحد: ۱,۵	نوع واحد: نظری و عملی
زمان برگزاری کلاس: روز: چهارشنبه	ساعت: ۸-۱۰	نیمسال: دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۵
تعداد دانشجویان:	مسئول درس: کبری رشیدی	مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): کبری رشیدی

معرفی درس:

این درس مبانی نظری و مهارت‌های لازم برای اقدامات اخلاقی در مراقبت‌های پرستاری و برقراری ارتباط حرفه‌ای را بر اساس ارزش‌های انسانی فراهم می‌کند. در این درس فراگیران با آشنایی با اصول چهارگانه اخلاق زیستی، با نحوه حمایت از حقوق مددجویان و خانواده آنها آشنا شده و راه‌های توسعه اعمال اخلاقی در پرستاری را فرا می‌گیرند. در این درس علاوه بر بررسی ماهیت موضوعات اخلاق پرستاری، نظریه‌های اخلاقی مرتبط با مورد بررسی قرار داده و جنبه‌های اخلاقی اعمال و ارتباطات حرفه‌ای پرستاری را تجزیه و تحلیل می‌کنند. همچنین تصمیم‌گیری اخلاقی را تمرین و تجربه می‌کنند، تا از این راه بتوانند اصول اخلاق حرفه‌ای را در موقعیتهای متفاوت بالینی به کار بندند و صلاحیت‌های اخلاق حرفه‌ای در آنها تقویت شود.

هدف کلی: (لطفاً شرح دهید)

آشنایی با مبانی نظری اخلاق حرفه‌ای و قوانین در ارائه مراقبت‌های پرستاری

اهداف بینابینی: (در واقع همان اهداف کلی طرح درس است)

(منظور، شکستن هدف کلی به اجزای تخصصی است که نسبت به اهداف کلی، روشن‌تر و شفاف‌تر است و محورهای اصلی برنامه را نشان می‌دهد. اهداف بینابینی قابل تقسیم شدن به اجزای اختصاصی‌تری به نام اهداف ویژه است که در واقع همان اهداف رفتاری هستند).

فراگیران در پایان درس قادر خواهند بود:

- ۱- شناختن ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای و بیان مصادیق آن در ارائه مراقبت‌های پرستاری
- ۲- درک ارزش حیات، سلامت و کرامت انسانی
- ۳- شناختن نظریه‌های اخلاقی و کاربرد آنها در پرستاری
- ۴- آشنایی با اصول چهارگانه اخلاق زیستی، اتونومی، سودرسانی، ضررنرساندن و عدالت و کاربرد آنها در ارائه مراقبت‌های پرستاری
- ۵- شناخت اهمیت مفاهیم حساسیت و شجاعت اخلاقی و تعارض منافع در ارائه مراقبت‌های پرستاری
- ۶- درک مفهوم دیسترس اخلاقی و شناخت راهکارهای مدیریت آن در عملکرد حرفه‌ای
- ۷- آشنایی با موضوعات اخلاق پرستاری در شروع و پایان حیات (سقط جنین، مراقبت بیمار در مراحل پایانی حیات، مرگ مغزی، پیوند اعضا، اتانازی، درمان‌های بیهوده و عدم احیاء)
- ۸- توانایی به کار بستن اصول اخلاقی در برقرار ارتباط درمانی و فرایند انتقال خبر بد
- ۹- توانایی استدلال و تصمیم‌گیری اخلاقی در مواجهه با مسائل، معضلات اخلاقی در ارائه مراقبت‌های پرستاری
- ۱۰- کاربرد کدهای اخلاقی و راهنماهای رفتاری در عملکرد حرفه‌ای پرستاری
- ۱۱- شناخت مبانی منشور حقوق بیمار و حمایت از آن در ارائه خدمات سلامتی
- ۱۲- شناخت قوانین، مقررات و مسئولیت‌های حرفه‌ای پرستاران
- ۱۳- شناخت حقوق و مسئولیت‌های پرستاری در نظام حقوقی ایران

- ۱۴- پابندی نسبت به ارزش‌های انسانی و اخلاقی در ارتباط با گروه‌های آسیب‌پذیر (مانند کودکان، زندانیان، عقب‌ماندگان ذهنی و ...) و خانواده‌های آنها
- ۱۵- رعایت اصول اخلاقی حرفه‌ای در آموزش و یادگیری با تأکید بر آموزش به بیمار و آشنایی با مفهوم رفتار مدنی (civility)
- ۱۶- تعهد نسبت به رعایت ایمنی بیمار و آشنایی با اصول و روش‌های پیشگیری و مدیریت خطا
- ۱۷- اخلاق در مراقبت (روانی، اجتماعی، جسمی، معنوی)

اهداف بخش عملی:

- با توجه به متفاوت بودن امکانات، تجهیزات و شرایط آموزشی می‌توان از یک یا چند فعالیت زیر برای ارائه واحد عملی استفاده کرد.
۱. مواجهه ساختن فراگیر با موضوعات رفتارها، و چالش‌های اخلاقی در محیط‌های آموزشی و بالینی
 ۲. کسب مهارت و شایستگی به کاربردن اصول اخلاقی حرفه‌ای و نظریه‌های اخلاق در موقعیت‌های بالینی (نظیر کسب رضایت آگاهانه، نحوه انتقال خبر بد، حمایت از حقوق بیمار، گزارش کار خطا و...)
 ۳. ارائه گزارش نقادانه از چالش‌های اخلاقی و روابط حرفه‌ای در محیط بالینی واقعی (بالین) و ارائه راهکارهای مبتنی بر اصول و کدهای اخلاقی (کتبی یا شفاهی)
 ۴. کسب مهارت تصمیم‌گیری اخلاقی در مواجهه با معضلات اخلاقی (محیط آموزشی واقعی یا شبیه‌سازی شده)

تکلیف بخش عملی:

- ارائه پروژه عملی در زمان مقرر به صورت گروهی خواهد بود مراحل آن شامل:
- ۱- انتخاب کیس بالینی که حاوی چالش‌های اخلاقی مرتبط با موضوعات؛ سقط جنین، مراقبت از بیمار در مراحل پایانی حیات، مرگ مغزی و پیوند اعضا، اتانازی، عدم احیا و درمان‌های بیهوده، ارزش‌های اخلاقی در ارتباط با گروه‌های آسیب‌پذیر (زندانیان، سالمندان، عقب‌ماندگان ذهنی، کودکان و ...)، انتقال خبر بد و گزارش خطا، قطع درمان... و کسب تأیید مدرس
 - ۲- جمع‌آوری اطلاعات با بررسی منابع علمی مرتبط و به تأیید مدرس رساندن
 - ۳- ارائه در کلاس به صورت تیمی و مباحثه در مورد آن با همه اعضای کلاس و به اجرا رساندن مراحل تصمیم‌گیری اخلاقی برای موقعیت اخلاقی کیس مورد نظر
 - ۴- نمره آن ۳۰ درصد کل نمره پایان ترم خواهد بود

شیوه‌های تدریس:

- ساختارانی ☐ ■ **Case presentation conferences** ■ مباحثه ☐ ■ سخنرانی ☐ ■
- پرسش و پاسخ ☐ ■ ایفای نقش، شبیه‌سازی و نمایش ☐ ■ بحث گروهی ☐ ■ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL) ☐ ■
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) ☐ ■ سایر موارد: استفاده از محتوای آموزشی الکترونیک صوتی و تصویری ☐ ■

قوانین و مقررات کلاس و وظایف و تکالیف دانشجوی (حضور - مجازی):

- حضور به موقع در کلاس قبل از ورود مدرس
- مشارکت فعال در گفتگوها
- انجام تکالیف در موعد مقرر
- مطالعه جلسه قبل و موضوع تدریس هر جلسه
- مطالعه به موقع محتواهای آموزشی الکترونیک
- رعایت شئون دانشجویی اعم از داشتن پوشش مناسب، عدم ایجاد سروصدا و مزاحمت در کلاس، حفظ نظم... در کلاس مجازی و حضور

وسایل آموزشی:

- وایت برد ☐ ■ ویدئو پروژکتور ☐ ■ کامپیوتر ☐ ■ سامانه مدیریت یادگیری ☐ وب سرویس کلاس آنلاین سمالایو ☐ ■ سامانه آزمون مجازی فرادید ☐ سایر موارد (لطفاً نام ببرید):

نحوه ارزشیابی دانشجوی

- بخش نظری؛ درس ۷۰ درصد نمره پایان ترم (حضور و غیاب - انجام به موقع تکالیف - آزمون‌های طول ترم - پرسش و پاسخ)

ردیف	فعالیت	نمره از بیست
۱	انجام تکالیف در زمان مقرر	۵٪
۲	آزمون‌های کلاسی	۱۰٪
۳	حضور مرتب در کلاس‌های درس (حضور و مجازی)	۵٪
۴	امتحان مستمر	
۵	امتحان پایان ترم	۵۰٪

- بخش عملی؛ ۳۰ درصد نمره پایان ترم (حضور و غیاب- انجام به موقع تکالیف- فعال بودن در جلسات مباحثه)

ردیف	فعالیت	نمره از بیست
۱	انتخاب به موقع موضوع و گزارش منظم جهت آمادگی کنفرانس	۲٪
۲	تحويل به موقع مطالب (قبل از ارائه ی کنفرانس)	۵٪
۳	تحويل به موقع مطالب (بعد از ارائه ی کنفرانس)	۳٪
۴	ارائه ی کنفرانس به صورت حضوری	۲۰٪

نوع آزمون

تشریحی ☐ پاسخ کوتاه ☐ چندگزینه‌ای ☐ جور کردنی ☐ صحیح- غلط ☐

سایر موارد (لطفا نام ببرید) -----

منابع پیشنهادی برای مطالعه: (لطفا نام ببرید):

منابع فارسی:

- لاریجانی باقر، پزشک و ملاحظات اخلاقی، جلد ۱ و ۲. انتشارات برای فردا. تهران، ۱۳۹۲
- شهریاری محسن و همکاران. اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه ای. نشر حیدری ۱۴۰۱
- آتش زاده شوریده و همکاران، درسنامه اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
- باقری ایمانه، اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه ای، انتشارات حیدری
- تجویدی منصوره، اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه ای، انتشارات جامعه نگر
- رشیدی کبری، اشک تراب طاهره. اخلاق حرفه ای در پرستاری. انتشارات حیدری. چاپ دوم 1398.

منابع انگلیسی:

- Paul Buka, Essential Law and Ethics in Nursing, Patients, Rights and Decision-Making Lawlor R. Moral theories in teaching applied ethics. Journal of Medical Ethics. ۲۰۱۷; ۳۳(۶):۳۷۱-۲.
- Parker M, Hope T. Medical ethics in the ۲۱st century. Journal of Internal Medicine. ۲۰۱۱; ۲۴۸(۱):۱-۶.
- Singer PA. Recent advances: Medical ethics. BMJ: British Medical Journal. ۲۸۲:۷۲۵۶(۳۲۱;۲۰۱۱

ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	ساعت برگزاری	مدرس
۱	۱۴۰۴/۱۲/۶	ارائه طرح درس، تعریف مفاهیم اخلاق، ارزش ها و باورهای اخلاق حرفه ای و بیان مصادیق آن در ارائه مراقبت‌های پرستاری	۸-۱۰	کبری رشیدی
۲	۱۴۰۴/۱۲/۱۳	آشنایی با اصول چهارگانه اخلاق زیستی، اتونومی، سودرسانی، ضرررساندن و عدالت و کاربرد آنها در ارائه مراقبت‌های پرستاری	۸-۱۰	کبری رشیدی
۳	تعطیل رسمی ۱۴۰۴/۱۲/۲۰	جلسه آنلاین در اسکای روم؛ آشنایی نظریه های اخلاقی و کاربرد آنها در پرستاری	۸-۱۰	کبری رشیدی

کبری رشیدی	۱۰-۸	شناخت اهمیت مفاهیم حساسیت، شجاعت و دیسترس اخلاقی و تعارض منافع در ارائه مراقبت‌های پرستاری	۱۴۰۴/۱۲/۲۷	۴
کبری رشیدی	۱۰-۸	مدلهای ارتباط اخلاقی پزشک- پرستار و بیمار و توانایی به کار بستن اصول اخلاقی در برقرار ارتباط درمانی و فرایند انتقال خبر بد	۱۴۰۵/۱/۱۹	۵
کبری رشیدی	۱۰-۸	کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه ای و منشور حقوق بیمار	۱۴۰۵/۱/۲۶	۶
کبری رشیدی	۱۰-۸	مشکلات و چالش های اخلاقی و اصول تصمیم گیری اخلاقی در پرستاری (بالینی)	۱۴۰۵/۲/۲	۷
کبری رشیدی	۱۰-۸	موضوعات اخلاقی در مراقبت پرستاری از گروه های آسیب پذیر (زندانیان، سالمندان، عقب ماندگان ذهنی، کودکان) بیماران خاص و خانواده	۱۴۰۵/۲/۹	۸
کبری رشیدی	۱۰-۸	مفاهیم اخلاقی در قوانین پرستاری و معضلات اخلاقی و قانونی در پرستاری (سوء رفتار حرفه ای ، غفلت) نکات اخلاقی و قانونی و ملاحظات اخلاقی کسب رضایت آگاهانه در درمان	۱۴۰۵/۲/۱۶	۹
کبری رشیدی	۱۰-۸	ارائه تکلیف عملی گروه سوم+ سقط جنین	۱۴۰۵/۲/۲۳	۱۰
کبری رشیدی	۱۰-۸	جلسه آنلاین در اسکای روم؛ مراقبت از بیمار در مراحل پایانی حیات،	۱۴۰۵/۲/۳۰	۱۱
کبری رشیدی	۱۰-۸	ارائه تکلیف عملی گروه چهارم+ مرگ مغزی و پیوند اعضا	تعطیل رسمی ۱۴۰۵/۳/۶	۱۲
کبری رشیدی	۱۰-۸	ارائه تکلیف عملی گروه اول+ ملاحظات اخلاقی برای رعایت ایمنی بیمار و مدیریت و پیشگیری خطا	۱۴۰۵/۳/۱۳	۱۳
کبری رشیدی	۱۰-۸	ارائه تکلیف عملی گروه دوم+ اتانازی، عدم احیا	۱۴۰۵/۳/۲۰	۱۴
کبری رشیدی	۱۰-۸	ارائه تکلیف عملی گروه سوم + درمان های بیهوده	۱۴۰۵/۳/۲۷	۱۵